

VINERI • 3 MAI 2013 • ANUL LXIII NR. 18

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Lumina sfântă
a Învierii
să vă ocrotească!

Hristos a Înviat!

CALENDAR ORTODOX

6 mai, luni, (†) A doua zi de Paști; Sf. și Dreptul Iov.

7 mai, marți, (†) A treia zi de Paști; Arătarea semnelor Sf. Cruci pe cer la Ierusalim; Sf. Mc. Acachie și Codrat.

8 mai, miercuri, † Sf. Ap. și Ev. Ioan; Cuv. Arsenie cel Mare.

9 mai, joi, Aducerea moștelor Sf. Ier. Nicolae la Bari; Sf. Prooroc Isaia; Sf. Mc. Hristofor.

10 mai, vineri, (†) Izvorul Tămăduirii (Harți).

11 mai, sâmbătă, Sf. Sfinți Mc. Mochie; Sf. Chiril și Metodie, apostolii slavilor.

12 mai, duminică, † Sf. Mc. Ioan Valahul; Sf. Epifanie, Arhiep. Ciprului; Sf. Gherman, Patr. Constantinopolului. Duminica a II-a după Paști (a Sf. Ap. Toma).

10 vorbe pe săptămână

CONFRUNTA – 1. A pune față în față două sau mai multe persoane pentru a verifica adevărul spuselor lor. 2. A pune față în față obiecte, opere, fenomene etc., pentru a le verifica sau a le compara. – Din fr. confronter = ÖSSZEHASONLÍT, EGYBEVET

CREDINȚĂ – 1. Faptul de a crede în adevărul unui lucru; convingere, siguranță, certitudine. 2. (Înv.) Încredere (pe care o inspiră cineva). 3. Fidelitate, devotament, statornicie față de cineva sau de ceva. – (Reg.) Logodnă. 4. Speranță, nădejde. 5. Convingere despre existența lui Dumnezeu; mărturisire a acestei convingeri prin respectarea prescripțiilor bisericești; religie, cult. – Lat. credentia = HIT, MEGGYŐZŐDÉS

ÎNVIERE – Acțiunea de a învia. – Sărbătoarea creștină de Paște; noaptea care precedă această sărbătoare. [Pr.: -vi-e-] – V. învia = FELTÁMADÁS

NECESAR – 1. De care este nevoie, de care nu se poate lipsi cineva; indispensabil, trebuincios. – Strictul necesar = cantitate minimă (din ceva), indispensabilă pentru un anumit scop. – Din fr. nécessaire, lat. necessarius, it. necessario = SZÜKSÉGES

PASCĂ – Cozonac tradițional făcut din aluat dospit umplut cu brânză de vaci, stafide, smântână etc. care se mănâncă de obicei la Paști de către creștinii ortodocși – Lat. pascha = HÚSVÉTI KALÁCS

PASTORALĂ – Mesaj adresat credincioșilor de un arhieru cu ocazia sărbătorilor religioase mari. – Din fr. pastoral, lat. pastoralis, it. pastorale = PÁSZTORLEVÉL

PATIMĂ – 1. Sentiment puternic și violent care copleșește pe om, întunecându-i adesea dreapta judecată 2. (Înv. și pop.) Suferință fizică, caznă, chin; boală. – (În credința creștină) Patimile Mântuitorului = suferințele îndurate de Isus Cristos. Săptămâna patimilor = săptămâna dinaintea de Paști; săptămâna mare. – Din ngr. Páthima = SZENVEDÉLY (HÚSVÉTI NAGYHÉT)

POSIBIL – Care se poate întâmpla sau realiza, care poate fi făcut sau imaginat; care e cu putință; care este permis să se facă. – Expr. A face tot posibilul = a face tot ce se poate într-o împrejurare, a încerca totul pentru a ajunge la rezultatul dorit. – Din fr. possible, lat. possibilis = LEHETSÉGES

TOACĂ – 1. Placă de lemn sau de metal pe care se bate ritmic cu unul sau cu două ciocănele, pentru a anunța începerea serviciului religios (sau anumite momente ale lui) la biserică sau la mănăstire; p. ext. sunetul produs de această bătaie. – Din toca (derivat regresiv) = HARANGOT HELYETTESÍTŐ, FELFÜGGESZTETT DESZKALAP, FÉMLAP AZ ORTODOX KÖLÖSTÖRÖKBAN, TÁJ. TÓKA

TEMELIE – Partea inferioară a unei construcții, coloane, statui etc., prin care acestea se sprijină pe pământ; fundație, fundament, bază. – Din sl. temelije = ALAP

Ungaria

Orarul slujbelor
de Înviere
Noaptea dintre 4 spre 5 mai

În cele mai multe biserici ortodoxe române din Ungaria, slujba de Înviere se va oficia la miezul nopții: în Catedrala „Sfântul Nicolae” din Iula, la bisericile din Apatu, Bătaia, Budapesta, Micherechi, Săca, Seghedin și Otlac-Pustă. La biserica din Iaca, slujba Învierii Domnului va începe puțin înainte de miezul nopții, la ora 23.30. Credincioșii din Chitighaz și Cenadul Unguresc vor putea participa la această slujbă cu începere de la ora 4.00, iar credincioșii din Orașul Mic Românesc din Iula de la ora 7.00. Pentru ortodocșii români din Bichișciaba și Aletea slujba de Înviere se va oficia cu începere de la 8.00.

PS Părinte Episcop Siluan va sluji de Înviere în Capela Ortodoxă din Budapesta (str. Holló nr. 8), unde imediat după slujba Învierii va fi oficiată și Sfânta Liturghie de Paști.

A.B.

Budapesta

Ziua
Uniunii
Europene

Pe 9 mai, de Ziua Uniunii Europene, 15 elevi de la Liceul „N. Bălcescu” se vor afla în vizită la Ministerul Maghiar de Externe, după care ar urma să aibă o discuție cu diplomați unguri care se ocupă de afacerile ungare în UE. Vor vizita Parlamentul Ungariei, unde vor fi primiți de reprezentanți ai Comisiei Parlamentare pentru Afaceri Europene. Vor mai avea o întâlnire cu reprezentanții Comisiei Uniunii Europene de la Bruxelles, care vor vorbi despre relația Comisiei Europene cu Ungaria și o întâlnire cu o echipă de la Centrul pentru Studiul Extinderii Uniunii Europene, condus de primul comisar european ungar, Péter Balázs. Liceenii vor avea o întâlnire și cu reprezentanții Ambasadei României la Budapesta, instituție care a organizat excursia de studiu a elevilor de la „Bălcescu”, ne-a informat Alexandru Victor Micula, ambasadorul României la Budapesta. A.C.

Poza săptămânii

Mami, mami, oare nu am întârziat de la înscrierea la școală???

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Sfintele Paști
(foto: din arhivă)

E necesar de lucrat pe partea de educație în limba română

Interviu cu secretarul de stat Stejărel Oлару, șef al DPRRP

În zilele de 22–24 aprilie, secretarul de stat Stejărel Oлару, șef al Departamentului Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni din cadrul Ministerului Afacerilor Externe al României a efectuat o vizită de lucru la românii din Ungaria. Șeful DPRRP s-a întâlnit, cu această ocazie, cu reprezentanți ai asociațiilor și autoguvernărilor românești, directori de școli și lideri spirituali ai românilor din localitățile Micherechi, Jula, Chitighaz, Aletea și Bătania. După aceste întrevederi, domnul secretar de stat a acordat un interviu pentru revista „Foaia românească”.

– După primul contact cu comunitatea românească din județul Bichiș, cum vedeți problemele cu care se confruntă această mică comunitate?

– Vizita mea este și de documentare, chiar dacă, bineînțeles, la București cunoaștem evoluția comunităților românești din Ungaria. E bine să facem astfel de vizite și e bine să le facem cât mai des. E bine să cunoaștem reprezentanții comunității românești, să ne împrietenim cu ei, să trecem dincolo de relația oficială și să ținem legătura cu ei permanent de-a lungul anilor, indiferent de guvernarea politică care se schimbă la București. Cu ocazia acestei vizite, care durează trei zile, încerc să parcurg cât mai multe localități și să cunosc cât mai mulți reprezentanți ai comunității. Și, așa cum spuneți și dumneavoastră, să cuprind cât mai multe dintre problemele reale ale comunității. Avem dorința și intenția de a menține calea dialogului cu partenerii maghiari în acest sens, mai ales pentru că mă consider îngrijorat față de unele evoluții în cadrul comunității pe care statul român le-a împărtășit partenerilor maghiari până acum și continuă să o facă. Personal, mă deranjează fenomenul de etnobusiness, mă deranjează calitatea scăzută a învățământului în limba română, precum și limitarea lui, așa cum mă îngrijorează și subfinanțarea comunității din partea statului maghiar. Sunt și altele. De exemplu, până recent am fost îngrijorat de scăderea drastică a numărului de români de-a lungul anilor, ceea ce ne spunea că există o puternică politică de asimilare, dar acum suntem liniștiți. Cifrele parțiale ale recensământului 2011 arată că am crescut de cel puțin trei ori!!!

– Ce credeți, cum trebuie să tratăm, atât noi comunitatea, cât și dumneavoastră, România, aceste date?

– A fost una din temele pe care le-am discutat la fiecare întâlnire în parte. În acest moment, neavând o analiză serioasă, doar cifre parțiale, mă abțin să fac comentarii. Am fost curios să aflu de la partenerii noștri cum interpretează ei aceste cifre spectaculoase și de la fiecare am primit același răspuns, și anume, că recensământul a fost făcut neprofesionist, că formularul nu a fost bine gândit, că

întrebări care trebuiau să fie obligatorii nu au fost sau invers. Deci, am receptat o serie de critici la adresa acestui recensământ.

– Referitor la datele de la recensământ, credeți că promisiunea făcută de politicienii maghiari, cum că la alegerile din 2014 vor bloca fenomenul etnobusiness-ului, se va putea rezolva?

– În toate discuțiile pe care le-am avut cu reprezentanții comunității am discutat acest fenomen. Am spus destul de răspicat că îl dorim stopat pentru că afectează grav miezul, inima comunității istorice.

– Un factor important care probabil ar putea încetini asimilarea, pierderea identității românilor din Ungaria este școala. Ați vizitat mai multe școli, chiar în prima dumneavoastră zi de vizită în Ungaria ați fost la o școală importantă din comunitate, la cea din Micherechi, unde ați dus și o veste bună...

– Da. Am răspuns solicitărilor mai vechi și anume la cele referitoare la prezența în localitate a doi pedagogi români, un profesor și un educator, pe care îi vor avea din toamna acestui an. Am inițiat demersuri în urmă cu câteva săptămâni la Ministerul Educației din București, am discutat de asemenea și cu primarul Ilie Bolojan de la Oradea, astfel încât cei doi pedagogi să aibă tot sprijinul nostru legal pentru a-și putea desfășura activitatea în comunitatea de români din Micherechi. Vor fi prezenți aici din toamna anului 2013.

– Vizitând până acum școlile generale din Micherechi, Jula, Chitighaz și Aletea, iar mâine veți merge la Bătania, ce credeți despre ideea micherechenilor de a chema doi profesori nativi din România, care să aducă un spirit românesc în școală lor?

– E o idee foarte bună. Îmi pare rău că nu s-a dat curs ei mai demult.

(Continuare în pag. a 9-a)

EDITORIAL

Paștile noastre

Tu te-ai pregătit deja de Paști? Ți-ai făcut curățenie? Ți-ai fierț șunca? – mă întreba deunăzi o prietenă. Imediat nu am știut ce să-i răspund, gândindu-mă că pregătirile pentru această sărbătoare implică mai mult decât curățenia de Paști, mai mult decât masa de Paști. Niciun rost nu au toate acestea, dacă nu ne-am pregătit și spiritual pentru marea sărbătoare a creștinătății.

Suntem în Săptămâna Patimilor, ceea ce înseamnă pentru noi, creștinii români, că se apropie Paștile. Unii dintre noi se pregătesc temeinic de această sărbătoare: postesc. Unii câteva zile, alții câteva săptămâni. Unii totuși, alții după cum le permite sănătatea. Fiecare, după putință, încercăm să îndepărtăm de la noi gândurile necurate, de la dușmanii și pizme, de la bârfe și răutăți la adresa semenilor noștri. Măcar în această perioadă a anului, gândul și inima ar trebui să ni se îndrepte mai ales spre pace și dragoste frățească și prietenie și respect față de celelalte ființe umane, față de natură și ființele care o populează, înțelegere și milă față de cei slabi, căzuți în greșală și lipsuri, umilință față de cei din jurul nostru.

În tumultul vieții de zi cu zi, ar trebui să mai avem totuși răgazul să ne gândim la cei mai puțin norocoși decât cei cărora le-a surâsoara. La cei care nu-i au lângă ei pe cei dragi, o mamă, un frate, un copil, o familie. Ca de fiecare dată de sărbătorile pascale, ar fi bine să încercăm să ne regăsim lângă cei dragi echilibrul, liniștea și bucuria de a fi împreună. Abia atunci, grijile și lipsurile cotidiene dispar din mintea noastră măcar pentru aceste zile și învățăm să apreciem lucrurile cu adevărat valoroase: curățenia sufletească, familia, prietenii.

Oul vopsit, masa cu mâncăruri tradiționale de Paști – cozonac, pască, miel – și slujba de sămbătă noaptea cu luarea luminii vor face să reverse în inimile noastre prinosul bunătații, înțelegerii și al toleranței. Cine ne va călca pragul în aceste zile binecuvântate să fie binevenit și tratat cu cinstea cuvenită. Gândurile bune pe care le nutrim către semenii noștri în aceste zile să fie o permanență și nu doar din „an în paști”. Pentru că doar așa lucrarea faptelor bune spre ajutorarea și mângâierea sufletească a tuturor celor ce tânjesc după ele își va împlini menirea în fața numeroaselor dureri, lipsuri și temeri care ne înconjoară. Numai așa vom putea spune cu inima deschisă oricărui creștin „Hristos a înviat”. Și nu vom greși nici răspunzând „Adevărat a înviat”.

Să aveți sărbători fericite și îmbelșugate, alături de toți cei dragi!

Eva Șimon

Lumina și căldura Paștelui
să ne încălzească sufletele,
să ne lumineze mințile,
să ne deschidă inimile spre iubire,
credință, iertare. Să fim mai buni
și să dăruim iubire celor dragi.

Hristos a Înviat!

Dimineața glorioaselor întâlniri (Matei 28:1-10)

Vinerea Mare sau Vine-rea neagră s-a încheiat într-un mod tragic pentru Domnul Hristos și ucenicii Lui. El murise răstignit pe crucea infamă, fiind așezat în numărul celor fărădelege, care în narațiunile evangheliștilor sunt reprezentați prin doi tâlhari care i-au stat alături, unul în stânga iar altul la dreapta. Strigătul de pe cruce – „Eloi, Eloi lama sabactani – Dumnezeul Meu, Dumnezeul Meu pentru ce M-ai părăsit?” – modul dramatic în care i s-a sfârșit viața, au înfricoșat pe cei ce-i fuseseră alături. Din acest motiv, înmormântarea Sa a avut loc în mare grabă, iar cei ce au participat la funeraliile Lui au putut fi numărați pe câteva degete. A urmat Saba-tul care era dublat de sărbătoarea Pesah (Paște în limba ebraică), iar cele ce-l iubiseră așteptau cu sufltele îndurerate trecerea praznicului și sosirea zilei dintâi, spre a avea libertatea dată de Legea lui Moise de a mai face ceva pentru dragul inimilor lor. Timpul a sosit iar femeile evlavioase în ziua dintâi a săptămânii pe când începea să se lumineze au venit la mormânt să-i reîmbalsămeze trupul... Numai că dimineața aceea din una funebră, plină de spaime și griji s-a transfigurat într-una plină de **întâlniri glorioase**. Astfel că dimineața zilei dintâi a săptămânii a devenit **dimineața glorioaselor întâlniri**; și aceasta din trei motive temeinice.

1. Dimineața dintâi a săptămânii este glorioasă pentru că găzduiește întâlnirea cu îngerii.

În textul evangheliilor, cuvântul pune în lumină faptul că la mormântul Domnului, în dimineața în-

vierii, femeile care s-au dus să ungă trupul Domnului Hristos au fost așteptate de doi îngeri. Îngerii sunt ființe spirituale create de Dumnezeu și care posedă slujbe speciale de la El. Pentru dimineața învierii, Cel Prea-Înalt a delegat îngerii lui spre o întâlnire glorioasă. Gloria întâlnirii este dată de înfățișarea lor și de mesajul pe care l-au adus femeilor: „Nu vă temeți! Știu că voi căutați pe Isus care a fost răstignit. Nu este aici: a înviat! Iată locul în care îl pusese.” (Matei 28:5).

2. Dimineața dintâi a săptămânii este glorioasă pentru că găzduiește întâlnirea cu Isus Hristos Cel înviat. Femeile au plecat de la întâlnirea cu îngerii, să ducă vestea și ucenicilor Lui. După îngerii, femeile sunt următorii vestitori ai învierii. Pe drum însă le-a întâmpinat Isus, care învederându-li-se le spune „Bucurați-vă!” (Matei 28:9). Această întâlnire a fost mai presus decât întâlnirea cu îngerii care-au vestit învierea. Femeile au întâlnit pe Cel ce era creatorul îngerii-

lor iar slava Lui era infinit mai glorioasă decât a lor. Acest fapt le-a determinat pe femei să-i cadă la picioare și să i se închine ca unui Dumnezeu.

3. Dimineața dintâi a săptămânii este glorioasă, pentru că ea devine avansul învierii celor credincioși într-un trup de slavă asemenea Domnului Hristos. Apostolul Ioan spune: „Acum suntem copii ai Lui Dumnezeu și ce vom fi nu s-a arătat încă dar știm că atunci când va veni El vom fi ca El pentru că îl vom vedea așa cum este.” (1 Ioan 3:2).

Pentru acest praznic vă doresc mai mult decât o întâlnire de familie sau una cu îngeri, vă doresc o întâlnire cu Isus Hristos ca un avans al întâlnirii de la învierea tuturor celor credincioși. Numai întâlnirea cu El poate da semnificație sărbătorilor din viața noastră; de aceea să nu uităm: Hristos a înviat! Și vrea să ne-ntâlnească pe toți. (Matei 28:10) Amin!

Pastor Petrică Crețu,
Micherechi

Biruatorul Infernului

În întunericul din umbra morții,
În locul nostru Tu te-ai dus,
Să duci cu Tine-a noastre greșuri,
Ca noi să fim în ceruri sus.

Acolo, groaznica văpaie a morții
Puterea ei și-a arătat.
Dar Tu, Cel ce ești Domnul vieții,
Atotputernic peste foc ai triumfat.
Durerea și scrijnirea dinților simțit-au
Toți cei ce cu păcat acolo au mers,
Doar Tu, învinsa-i și durerea
Și greul meu păcat l-ai șters.

E grea a conștiinței jale,
A tuturor ce cugetat-au rău,
Și Tu purta-i hainele păcate
În locul cel mai trist și greu.

Legate-au fost puterile a-dâncimii,
De sângele ce dus-ai în Infern,
Legate-au fost și sunt pentru vecie
Hristos e Domn pentru etern.

Luata-i cheia ce legase
Atâtea suflete în greu păcat.
Ca să închizi doar Tu și nimeni altul
Pe cel ce toate a-ntinat.

Atotputernic și Stăpân peste a toate,
Slăvit și glorios pentru vecii,
Supusa-i Moartea prin Viață,
Și-adus-ai lumii har și bucurii.

Te laudam pe Tine Domn al vieții.
Și închinare sfântă-ți dăruim,
Cu îngerii ce-n roua dimineții,
Ne-au salutat așa sublim.

Hristos a înviat! Să cânte cerul
Pământul să tresalte fericit,
E viu în veci de veci Mântuitorul
Și ziua învierii a sosit.

Hristos a înviat! E viu Mântuitorul...!
Lucrarea și-n infern și-a încheiat,
Și azi de cred cu El în slavă,
Voi fi și eu și tu, cu-adevărat!
Hristos a înviat!

Petrică Vasile Crețu

Scrisoare Pastorală la Învierea Domnului 2013

Iubitului cler, cinului monahal și dreptmăritorilor creștini și creștine din de Dumnezeu păzita Episcopie Ortodoxă Română din Ungaria, har, milă și pace, de la Dumnezeu Tatăl, iar de la noi părintească îmbrățișare!

Iubiți frați și surori în Hristos Domnul,

Hristos a înviat!

„Veniți de primiți lumină!”, este îndemnul preotului prin care începe slujba Sfințelor Paști, iar în alte țări ortodoxe această chemare este mai extinsă și precizează mai bine despre ce fel de lumină este vorba: „Veniți să luați lumină din lumina cea neînserată și să-L slăviți pe Hristos, Cel ce a înviat din morți!”.

Putem înțelege, astfel, din aceste cuvinte, că Învierea Domnului Iisus Hristos nu este doar o mare biruință asupra morții, un fapt existențial, care schimbă în mod radical posibilitățile firii umane create de Dumnezeu și afectate grav de păcatul lui Adam, dar refăcute „din temelii” și transfigurate prin Jertfa și Învierea lui Hristos, ci Învierea poartă în sine, în primul rând, lumina cea necreată care strălucește de-a pururea în sânul Preasfintei Treimi, „lumină neînserată”, așadar lumină care nu cunoaște sfârșit și care prin Învierea Domnului strălucește de acum înainte, pentru veșnicie, și peste firea umană, asumată de El.

Ideea aceasta, a luminii și bucuriei, este reluată și întărită încă din prima cântare a Canonului Sfințelor Paști, în care toate poezile lumii sunt îndemnate la bucuria Învierii: „Ziua Învierii, po-

† Siluan
din mila lui Dumnezeu
Episcopul Eparhiei Ortodoxe
Române din Ungaria

oare, să ne luminăm! Paștile Domnului, Paștile! Că din moarte la viață și de pe pământ la cer, Hristos-Dumnezeu ne-a trecut pe noi, cei ce cântăm cântare de biruință”¹. Adică, bucuria cea mai mare care trebuie să strălucească în această „Aleasă și Sfântă Zi”² în toată ființa creștinului este cea adusă în lume de Mântuitorul Iisus Hristos, iar baza ei o reprezintă trecerea firii omenesti „din moarte la viață și de pe pământ la cer”, daruri esențiale și de dorit pentru orice om trăitor pe acest pământ, dar pe care le putem primi doar „prin” și „în” comuniune cu „Hristos, Dumnezeu-Omul”, Singurul Biruitor al morții, din toate veacurile. De fapt, etimologia sau sensul cuvântului „Paști” sau „Pesah”, în limba ebraică, după cum spune și Sinaxarul acestei Sărbători, este în primul rând cel de „trecere”: mai

întâi a fost vorba despre ziua în care Dumnezeu a adus neamul omenesc din neființă, la ființă; apoi de ziua în care Dumnezeu, după ce l-a smuls pe poporul israelitean din mâna lui Faraon, l-a trecut prin Marea Roșie „cu picioare neudate”³, scăpându-l de robia egipteană și de amenințarea morții, și aceasta era, în esență, semnificația Sărbătorii Paștelui la poporul evreu; iar acum, la Paștele creștin, noi prăznuim smulgerea de către Hristos Domnul a tot neamul omenesc din legăturile iadului și urcarea sa la cer, unde a fost adus din nou la vechea vrednicie a nemuririi⁴.

Așadar, „acum toate s-au umplut de lumină: și cerul și pământul și cele dedesubt. Deci să prăznuim toată făptura Învierea lui Hristos, întru Care s-a întărit”⁵. Să luăm aminte și noi la acest îndemn binecuvântat și binefăcător și în Ziua cea Mare și Luminată a Sfințelor Paști să lăsăm lumina Învierii lui Hristos să strălucească în chip tămăduitor și în sufletele și trupurile noastre!

Cinstiți creștini, fii ai luminatei Învieri a Domnului,

Ne bucurăm cu toții că și astăzi, la mai bine de două mii de ani de când „s-au întâmplat toate acestea”⁶, iar teama Ucenicilor nedumeriți și adunați la un loc „de frica iudeilor”⁸ s-a schimbat în bucuria întâlnirii lor cu Hristos Cel Înviat din morți, Praznicul cel Luminat al Învierii Domnului reprezintă încă o mare Sărbătoare creștinească și o speranță în sufletele multor oameni.

Dar nu toți s-au raportat la fel la acest adevăr fundamental propovăduit de Biserica Dreptmăritoare Creștină dintotdeauna.

Pe de o parte, încă de la începuturi, unii nu au crezut în acest eveniment istoric, cu consecințe fundamentale pentru viața întregii omeniri și au încercat să îl ascundă, precum au făcut arhierii și bătrânii poporului evreu, care au dat bani mulți ostașilor ce au păzit mormântul Domnului, pentru a-l tăinu învierea, printr-o minciună: că Ucenicii Săi l-au furat Trupul, pe când ei dormeau⁹. Acești „tăinuitori”, deși au auzit de multe alte minuni săvârșite de Domnul Iisus Hristos înainte de Răstignire, deși au ascultat și mărturia adevărată a ostașilor, oamenii lor de încredere, n-au reușit să-și miște din sufletele lor piatra cea grea a necredinței și nu au știut să vadă darul lui Dumnezeu și să se bucure de Sfânta Sa Înviere.

(Continuare în pag. a 9-a)

Pe scurt...

HÓDMEZŐVÁSÁRHELY

O expoziție deosebită a fost deschisă duminică, 28 aprilie, în Sala de Expoziție a Muzeului „Tornyai János” din oraș, din lucrările artistului plastic julan Gheorghe Cohan. Cele 500 de lucrări expuse pot fi vizitate până pe 9 iunie.

JULA

Asociația „În solidaritate pentru copiii cu dizabilități” va organiza în zilele de 10-11 mai a V-a ediție a seminaratoului. Startul se va da din fața Cetății medievale, care va trece prin inima orașului Jula. Printre concurenți se vor afla și membrii familiei Borszédi din Jula, care vor alerga în scop caritabil.

BICHIȘCIABA

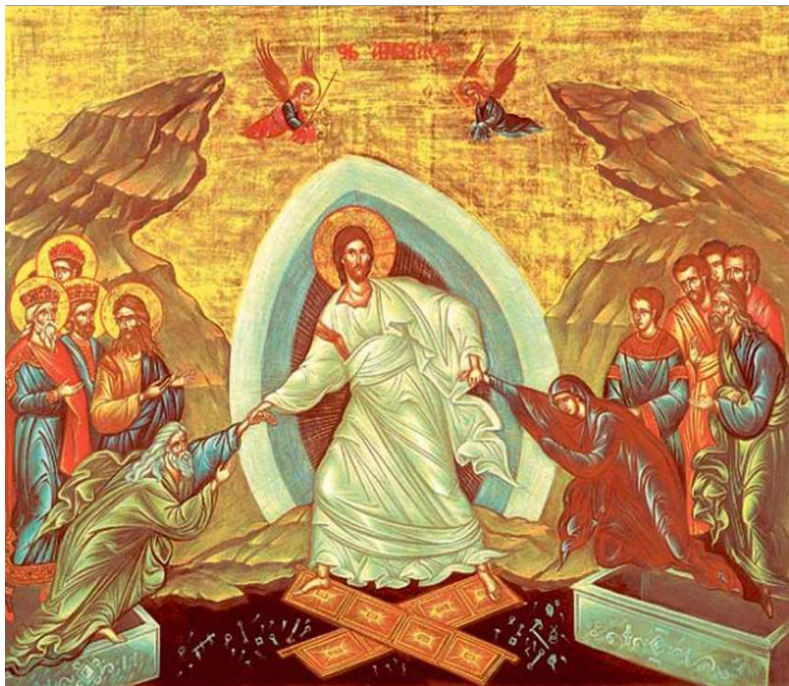
Casa de povești din Bichișciaba va găzdui, pe 10 mai, concursul de povești românești pentru elevii școlilor generale din Ungaria în care se predă limba română. Concursul este organizat de către Autogovernarea Românească din Bichișciaba.

CHIȘINEU-CRIȘ

În ziua de 11 mai, la Chișineu Criș va avea loc o nouă ediție a concursului internațional „Cupa Crisus”. Organizatorii așteaptă în anul acesta concurenți din mai multe județe ale României dar și din Ungaria. La competiția care reunește sute de copii, din Ungaria va participa, ca în fiecare an, o echipă de șahiști, condusă de Gheorghe Gros, președintele Autogovernării Românești din Bichișciaba.

MICHERECHI

În luna trecută, părinții copiilor care împlinesc vârsta de 6 ani și-au înscris odraslele la școală. Pentru clasa întâi a anului școlar 2013/2014, la școala generală din Micherechi s-au înscris 14 copii. Fiindcă din septembrie 2013 va fi introdusă în mod obligatoriu predarea disciplinei eticii sau a religiei, la înscriere părinții au decis în felul următor: 5 copii vor învăța etică, 4 vor frecventa ore de catehizare ortodoxă, 3 copii vor primi studiu biblic penticostal, iar 2 copii vor primi educație creștină baptistă. Părinții viitorilor elevi de clasa a 5-a vor decide despre aceasta până pe 20 mai.

Promoția 2009–2013 a Liceului „Nicolae Bălcescu” din Jula

La sfârșitul acestei săptămâni, 23 de tineri își iau rămas bun de la Liceul „Nicolae Bălcescu” din Jula. Elevii clasei a 12-a, absolvenți ai promoției 2009–2013, au serbarea de bun rămas sâmbătă, 4 mai, la Centrul Cultural Românesc. Diriginta clasei a 12-a este Vera Gurzău Cser. Programul festiv va avea loc cu începere de la ora 10.00. La fel ca în fiecare an, și de această dată, săptămânalul nostru publică fotografiile tuturor absolvenților.

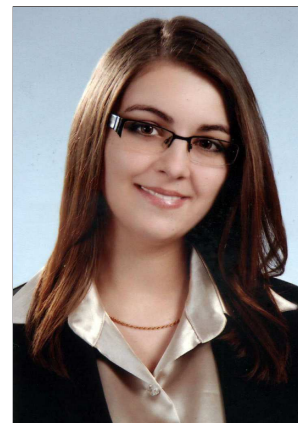
Enikő Antal

Ákos Târlea

Vera Gurzău Cser
dirigintă

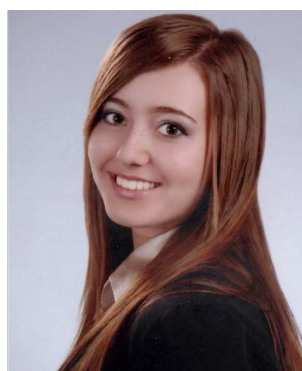
Robert Cristian Crișan

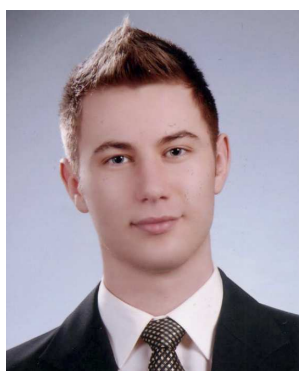
Nora Mihuț

„Optimistul râde ca să uite, pesimistul uită să râdă.”

(proverb românesc)

Cristina Aslam

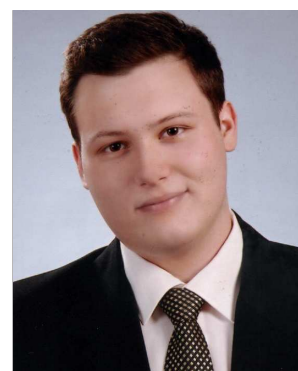
David Drenyovszki

Szendi Hodișan

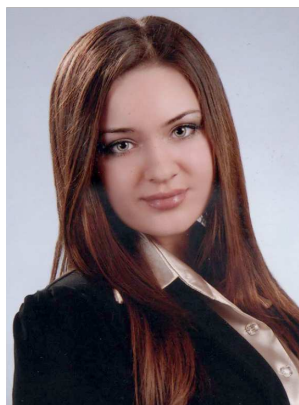
Mariana Lasc

Adam Antal Németh

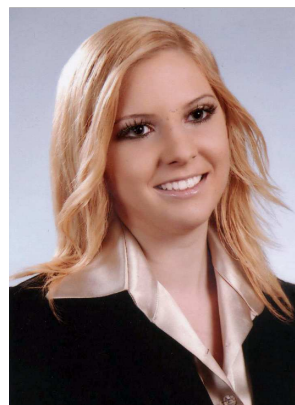
Dumitru Bigu

Noemi Fodor

Noemi Beata Kávási

Ana Lipcsei

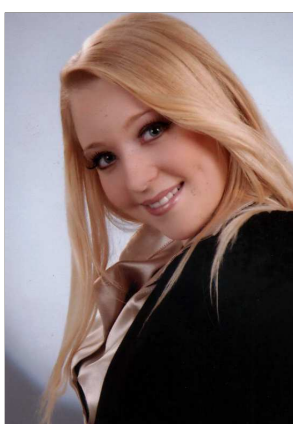
Petru Olar

Henrieta Bogyó

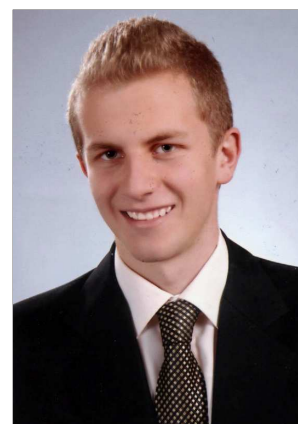
Edward-David Haux

Renata Kocziha

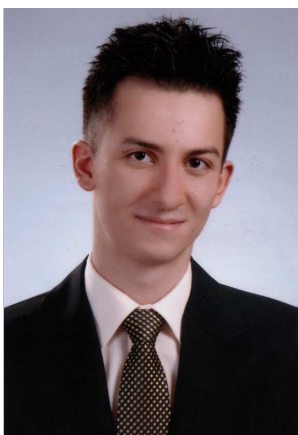

Andreea Martin

Daniel Repisky

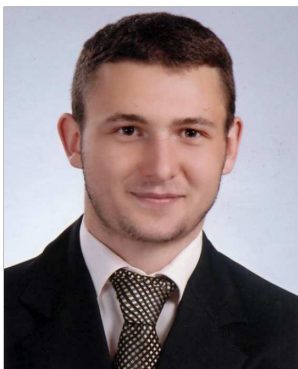
Promoția 2009– 2013 a Liceului „Nicolae Bălcescu” din Jula

Rokkó Gheorghe Rocsin

Noemi Roșu

Mihai Alexandru Santău

Dorottya Jurca

Bucuria Sfintelor Paști la Budapesta

La Florii, pe 28 aprilie, copiii de la cursurile de catehizare ortodoxă de la Școala românească din Micherechi, însoțiți de directoarea *Ana Sárközi*, au prezentat sceneta de Paști la Capela Românească din Budapesta. Sceneta cu titlul „Arătarea Mântuitorului după Înviere” a fost pregătită sub îndrumarea pr. *Visarion Tuderici*, cel care predă orele de religie la școala din Micherechi și a profesoarei *Maria Boca Cozma*.

După terminarea programului din Paraclisul de la Budapesta, copiii au vizitat Ambasada României, unde au fost primiți de domnul ambasador *Victor Micula*. Aici au fost întâmpinați cu mâncare de post cu specific românesc. După ce au prezentat pro-

gramul despre Învierea Mântuitorului, elevii miche-recheni au vizitat Parcul Zoologic.

Sceneta „Arătarea Mântuitorului după Înviere”, precum și un buchet de poezii dedicate mamelor,

vor fi prezentate în a doua zi de Paști, la biserica ortodoxă din Micherechi.

A.C.

Înscrieri la grădinița românească din Jula

În zilele de 6–7 mai vor avea loc înscrierile la Grădinița din Orașul Românesc din Jula. Direcțiunea grădiniței așteaptă părinții copilașilor între orele 8.00–17.00, la secretariatul instituției.

A.C.

Un mic cadou de Paști

Cu câteva zile înainte de sărbătoarea Sfintelor Paști, două fete de grădinițe ne-au surprins cu câte-un desen-cadou, pe care l-au trimis la redacția noastră, spre publicare în săptămânalul românesc. Cele două mici artiste sunt: *Noemi Jobbágy* (6 ani) de la Grădinița din Orașul Românesc din Jula și *Jenifer Ruja* (6 ani) de la Grădinița din Micherechi.

Toaca, lemnul ce vibrează a credință

Pentru al șaselea an, în comuna timișeană Giroc se va da startul Festivalului „În glas de toacă”, ce lansează și o invitație pentru toți doritorii să-și măsoare talentul în mânuitul ciocănelor de lemn. Evenimentul se deschide marți, 30 aprilie, când aproximativ 50 de persoane vor intra în concurs pentru a bate toaca. Prima zi a Festivalului „În glas de toacă” se va desfășura în grădina de vară a Căminului Cultural din Giroc, jud. Timiș. Acolo vor fi pregătite, la fel ca în ultimii cinci ani, 33 de toace, asemenea numărului anilor petrecuți de Isus Hristos pe Pământ. Pentru prima dată în istoria festivalului va participa și un mic grup de credincioși ortodocși români din Ungaria, conduși de părintele Visarion. Despre plecarea copiilor din Micherechi la Giroc, despre toacă și despre ce reprezintă acest rit am stat de vorbă cu părintele Visarion.

– Vom participa la festivalul de toacă cu doi copii din clasa a șasea de la școala generală din Micherechi, cu Vasile Martin și Maria Țârlea. Am ales doi copii care mi s-au părut cei mai serioși și care cu orice preț veneau la orele de religie, chiar dacă aveau alte activități la care colegii lor mergeau. Un alt motiv pentru care am ales să merg doar cu doi copii este faptul că în scurtul timp pe care îl avem la dispoziție cred că e imposibil să-i învăț pe mai mulți. Astfel am ales pentru anul acesta doi, iar anul viitor mai vedem.

– Aveți la Micherechi o toacă? Știați copii despre acest ritual?

– Da. Copiii știau că la Paști se bate toaca, iar când i-am întrebat dacă au bătut toacă erau tare încântați și spuneau că în fiecare an merg de Paști la biserică și bat toaca. Doar că trebuie să învățăm anumite ritmuri ale bătutului toacei, nu putem bate la întâmplare. La festival vor fi totuși, cu siguranță, alții mai buni decât noi și mergem să reprezentăm comunitatea din Micherechi și comunitatea românească din Ungaria.

– Unde exersați cu ei?

– Vom bate toaca la biserica ortodoxă din Micherechi. Tocmai recent s-a montat toaca și abia așteptăm să o inaugurăm.

– După cum spuneți, toaca nu se bate la întâmplare. Acest ritual reprezintă o rugăciune a inimii și a inimii și este folosită mai ales la mănăstire în mediu monahal. Vă rog să ne spuneți de ce se bate toaca, acest lemn care vibrează a credință?

– Toaca este unul dintre

simbolurile marcante ale Bisericii Ortodoxe. Cântecul ei tânguitor este o invitație pe care nu o poți refuza, este ca o rugăciune mistică ce se înalță spre Ceruri spre a-L slăvi pe Dumnezeu. La începutul creștinismului, toaca însemna mijlocul cel mai simplu și mai ușor de a chema pe creștini la sfintele slujbe, îndeplinind acest rol atunci când clopotele încă nu existau. Precum icoanele, sculptura bisericească sau veșmintele liturgice nu sunt făcute la întâmplare, ci după un anumit tipic, așa și toaca nu se face la întâmplare. După tradiția creștină, toaca se face din lemn de paltin sau cires, iar ciocănelele se fac întotdeauna din lemn de esență tare (corn, salcâm, carpen etc.). În primele veacuri, când creștinii erau persecutați, chemarea la sfintele slujbe se făcea personal, adică fiecare chemând la

slujbă pe ai săi, la ora și locul hotărât, în ascuns de frica prigonitorilor. După încetarea persecuțiilor, chemarea la sfintele slujbe a început să se facă prin anumite mijloace specifice, astfel preluând unele dintre instrumentele evreilor ca legătură cu neamul lui Hristos creștini au întrebuințat pentru o perioadă instrumentul numit „tuba”, acesta era un fel de trâmbiță mai mică. Dar această tubă nu scotea niște sunete prea odihnitoare, și astfel la scurtă vreme a fost înlocuită cu ciocanele din lemn. Adică, cu aceste ciocane se lovea în ușile creștinilor, într-un mod liniștitor și așa se anunța începerea sfintei slujbe. De la bătaia în ușa fiecăruia s-a ajuns la bătaia într-un lemn special lucrat printre casele creștinilor sau din turla bisericii. Aceasta avea să fie numită toacă. Prima atestare documentară despre toaca folosită de creștini o avem din secolul al IV-lea. În 638, Sf. Sofronie, patriarhul Ierusalimului vorbește atât despre toaca de lemn, cât și despre cea de fier, spunând că toaca simbolizează „trâmbița îngerilor”.

– Părinte, ne-ați putea descrie pe scurt cum se bate toaca?

– În Biserica Ortodoxă toaca e și o rugăciune curată a omului și a naturii, înălțată spre Dumnezeu, pentru că atunci când se lovește cu ciocănelele în toacă, cel care bate toaca

Pr. Visarion slujind la Budapesta, în duminica Florilor

zice în lăuntruul său rugăciunea inimii „Doamne Isuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul.” Toaca se bate în mai multe feluri, în mai multe locuri și cu diferite rosturi. Astfel, toaca mare de lemn se bate singură sau deodată cu clopotele, aceasta se bate cu două ciocănele de lemn. Toaca mică, tot de lemn, se bate, de regulă, înconjurându-se biserica prin partea dreaptă. La fiecare latură a bisericii se face câte-o oprire și trei închinăciuni, iar cel de-al treilea fel de toacă, tochița (toaca metalică), se bate în anumite momente speciale din cadrul slujbelor, cum ar fi de exemplu „Axionul”, cântarea „Cuvine-se cu adevărat” de la Sfânta Liturghie sau la sinaxarul Utreniei. La Înviere, tochița se bate deodată cu clopotele, între Joia Mare și noaptea Învierii, sunetul clopotelor e înlocuit de

bătaia toacei, amintind de cuiele care au fost bătute în mâinile și picioarele Mântuitorului. Dar nu numai sunetul aduce aminte de patimile Mântuitorului, ci și simbolistica lemnului este legată de aceasta, amintind de lemnul Sfintei Cruci. Vorbind despre toacă, părintele Constantin Galeriu spunea: „Toaca se dezvăluie ca o chemare vie la rugăciune, dar și ca un cântec de durere și de bucurie, vestind odată cu bătarea cuielei crucii, imnul pascal de Înviere”. La prima bătaie de toacă începe și prima bătaie a inimii noastre pentru Mântuitorul Hristos. Începe slujba!

– Fiindcă ați amintit că sunt mai multe feluri de toacă și se folosește și la Sfânta Liturghie, înseamnă că toaca nu este doar un specific al mănăstirilor. Întreb despre acest lucru pentru că aici, la bisericile din Ungaria, toaca se bate doar la Paști sau în unele biserici deloc.

– Da. Toaca nu este un instrument specific mănăstiresc, dar cu toate acestea, într-adevăr este folosită mai mult în mănăstire la începutul sau în timpul slujbelor care se fac. În România însă, la tot mai multe biserici parohiale, biserici de mir, se aude toaca la începutul slujbei. Tot mai mulți preoți încep să o folosească în cadrul cultului.

– Părinte, vă urăm să aveți mult succes cu copiii la Giroc și cât mai curând să auzim și la Catedrala din Iula că ne cheamă toaca dimineața la slujbă, poate vom fi mai mulți...

– Să dea Dumnezeu ca la toate bisericile să auzim și glasul toacei pe lângă cel al clopotelor. A. Butar

E necesar de lucrat pe partea de educație în limba română

Interviu cu secretarul de stat Stejărel Olaru, șef al DPRRP

În Catedrala „Sf. Nicolae”

(Urmare din pag. a 3-a)

Eu am aflat de această idee la scurt timp după ce am fost numit în această funcție, domnul ambasador Victor Micula semnalându-mi această solicitare mai veche și am făcut tot ce puteam să fac, ca să se rezolve cât mai repede. Recomand și celorlalte comunități care doresc să se mențină și să crească calitatea învățământului românesc în comunitate să apeleze la o astfel de soluție cu pedagogi și profesori din România. Le promit sprijinul meu în cazul în care doresc să o facă.

– În același timp, însă, unii profesori de aici, care lucrează în școlile noastre, trăiesc cu frica că prin sosirea profesorilor din România ei ar putea să-și piardă locul de muncă. V-aș ruga să ne lămurii, cum este cu aceste posturi?

– Nu este cazul. Acești profesori nu ocupă locurile nimănui, ei sunt trimiși de statul român, susținuți financiar de statul român,

sunt, dacă vreți, un surplus la ceea ce există deja și un sprijin în eforturile care se fac deja.

– În ce domeniu credeți că ar trebui să fim mai activi sau mai bine organizați? Știm că școala, biserica, instituțiile și organizațiile românești sunt cele care pot ajuta mult familiile și viitoarele generații. Care credeți că ar trebui să fie domeniul la care mai avem de lucrat noi ca și comunitate?

– Cred că este mult de lucrat pe partea de educație în limba română. Limba și literatura română ar trebui să fie predate mai intensiv și mai profesionist. Am constatat cu tristețe că în școlile pe care le-am vizitat și în care se predă limba română mă înțelegeam foarte greu cu elevii sau aproape deloc. Este prima direcție pe care personal aș merge. Am spus asta și în alte comunități: ideea de a solicita profesori și pedagogi din România este vitală.

E. Șimon

La școala din Chitighaz

Scrisoare Pastorală la Învierea Domnului 2013

(Urmare din pag. a 5-a)

Pe de altă parte, mulți oameni de-a lungul veacurilor, neavând nici prilejul de a fi contemporani cu evenimentele biblice legate de Învierea lui Hristos, sau prinși fiind în mreaja păcatelor de tot felul, ori a unei educații care nu voia să știe de Dumnezeu, și-au trăit viața lor toată fără a putea primi în ea lumina credinței în învierea morților și în propria lor înviere, prin Învierea lui Hristos.

Dar au fost și cazuri fericite, precum cel al tânărului Saul din Tarsul Ciliciei, care cu sânguină prigonă și pustia Biserica Creștină și intrând prin case și târând pe bărbați și femei, îi preda la temniță, pentru credința lor¹⁰, dar Dumnezeu nu a ținut cont de neștiința și pornirea cea rea a inimii sale dintru început, ci l-a socotit vas ales al Său și l-a schimbat total, transformându-l în marele Apostol Pavel, propovăduitor al credinței creștine în Hristos și învierea morților și vestitor al Numelui Său înaintea neamurilor și a regilor și a fiilor lui Israel¹¹, până la capătul pământului¹².

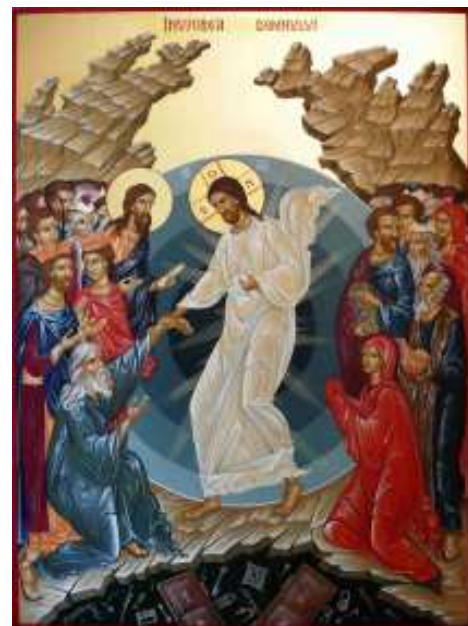
Iar creștinii cei râvnitori și iubitori ai Numelui lui Hristos și ai Sfintei Sale arătări în lume¹³, deși poate că nu au avut această râvnă a credinței creștine de la începuturile vieții lor pământene, dar au ajuns să cunoască cu adevărat binefacerile lui Dumnezeu și darurile cele mari revărsate asupra întregului neam omenesc prin Persoana Celui mai ales dintre toți fiii oamenilor, Iisus Hristos Domnul, Dumnezeu-Omul și Fiul Tatălui Celui Prea Înalt, să Îl iubească pe Acesta cu toată ființa lor și să se transforme, în unele cazuri, în adevărați martori, martiri și mărturisitori ai Săi și ai Învierii Sale, cu prețul vieții lor.

Iubiți fii și fiice duhovnicești,

De multe ori și omul contemporan, copleșit de mulțimea problemelor care se abat asupra lui, amplificate oarecum proporțional cu coeficientul de dezvoltare a societății moderne, pare că își pierde ancora și orice punct de reper, nemaiaivând, mai ales în situații de criză majoră, un sprijin consistent și negăsind astfel, nici o scăpare sigură pentru el și sufletul său.

Acest lucru poate fi valabil atât la nivel personal, cât și la nivelul unor societăți mari, dar cu atât mai mult în rândul unor obști mai mici și nu prea numeroase, a căror coeziune interioară în anumite împrejurări lasă de dorit, precum este și cazul comunităților românești care trăiesc mai departe, sau mai aproape de granițele Țării Mame, în condițiile specifice înstrăinării.

În oricare dintre aceste situații, dar mai ales acum, la ceas de mare Sărbătoare, creștinească și românească, închinată Învierii Domnului, trebuie să fim încredințați că, deși nici începuturile Sfintei Biserici a lui Hristos nu au stat sub auspiciile cele mai favorabile, totuși Ea și-a urmat mersul ei firesc și hotărât în istorie, ajungând la un moment dat să fie una dintre instituțiile cele mai reprezentative și puternice, atât în Europa, cât și pe alte continente.

Aducându-ne, așadar, aminte și de nemincinoasa făgăduință a Celui pe Care astăzi, cu multă bucurie, Îl prăznuim: că tot ceea ce vom cere cu credință, în Numele Lui, prin rugăciune, de la Tatăl Său și Tatăl nostru, de la Dumnezeu Său și Dumnezeu nostru¹⁴, vom primi¹⁵ și luând aminte la exemplul străbunilor noștri, care în ciuda greutăților și nevoile lor, au știut să-și păstreze cu sfințenie ființa neamului și credința neclintită în Bunul Dumnezeu, să ne luminăm și noi sufletele, cu prăznuirea¹⁶, punându-ne nădejdea în Cel Care a înviat din morți pe Păstorul cel Mare, pe Domnul nostru Iisus Hristos¹⁷ și Care dăruiește tuturor, celor ce cred în El învierea¹⁸.

Al vostru, al tuturor, de tot binele doriitor și către Domnul cel Înviat rugător,

† Siluan

Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria

Data în Reședința noastră Episcopală din Iula, la Praznicul Învierii Domnului, în Anul Mântuirii 2013.

1. Săptămâna Mare, Editura „Astir”, Atena, 1997, pag. 564.
2. Slujba Învierii și Carte de Te Deum, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1998, pag. 26.
3. Cântarea a 8-a a Canonului, Ibidem, pag. 38.
4. Dogmatica, glas 5, în Catavasier, Editura „Trinitas” a Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, Iași, 2000, pag. 160.
5. Slujba Învierii..., op.cit., pag. 32-33.
6. Stihira a doua, de la Cântarea a 3-a a ace-luiași canon, Slujba Învierii..., op.cit., pag. 27.
7. Luca 24, 18.
8. Ioan 20, 19.
9. Matei 28, 12-13.
10. F. Ap. 8, 3.
11. F. Ap. 9, 15.
12. F. Ap. 1, 8.
13. II Tim. 4, 8.
14. Ioan 20, 17.
15. Matei 21, 22; Ioan 16, 23.
16. Stihirea a doua, de la Slavă, Și acum, de la Laudele Slujbei Învierii, op.cit., pag. 44.
17. Evrei 13, 20.
18. Condacul Paștilor, Slujba Învierii..., op.cit., pag. 32.

Muzeul Cofetăriei din Arad, un muzeu unic în România

Cofetăria arădeană are o istorie bogată, lucru de prea puțini știut. Asta arată că Aradul a excelat în toate domeniile. „Vechea breaslă” arădeană interbelică a cofetarilor număra în jur de 17 măștri cofetari, printre care Konizdofler, Drifi, Suciu, Malka, Klementz, Rimniceanu, Orban ș.a.

Muzeul este așezat în două încăperi din locuința cofetarului arădean Ioan Gui (n. 1939), aflată pe stra-

Arad, str. Nicolaus Lenau, nr.3

da Nikolaus Lenau, la nr. 3, exponatele fiind adunate de către acesta în mai bine de

30 de ani, câteva dintre utilajele tehnice fiind recuperate de la fier vechi.

Stand de prezentare al cofetăriei Orban la o expoziție

Mașinărie de separat untul de frișcă

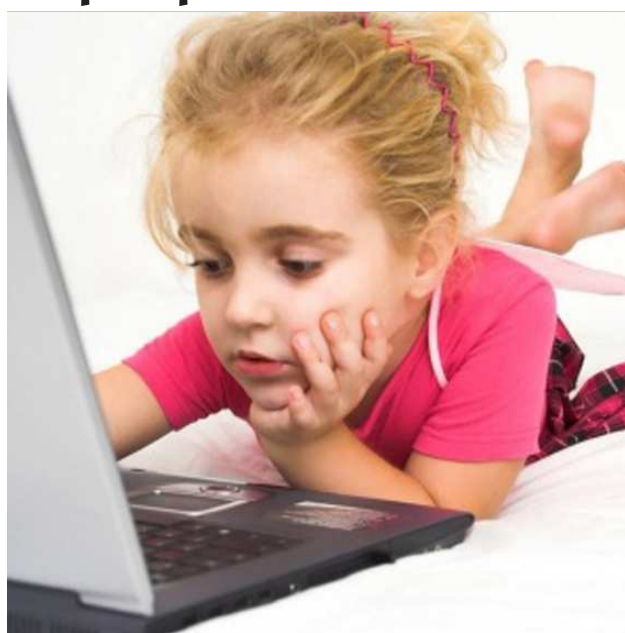
(Sursa: Eugen Rogojan, <http://blogaradean.wordpress.com>)

Părinții vor putea controla ce fac copiii pe internet

Aplicația Kytephone le va permite părinților să controleze programele și site-urile pe care copiii lor le folosesc și să vadă de la ce persoane primesc mino-

rii mesaje și apeluri. Potrivit Reuters, un studiu realizat de Pew Research Center arată că mai mult de o treime din adolescenții americani au un smartphone, în creștere de la mai mult de o cincime în 2011. Pentru aproape jumătate din acești utilizatori, telefonul este principalul instrument de navigare pe internet, părinții având dificultăți în a supraveghea comportamentul copiilor. „Când ai un smartphone, ai practic internetul la tine în buzunar oriunde ai fi – departe de ochii părinților”, a spus Anooj Shah, reprezentant al companiei Kytephone din Toronto.

La începutul lunii martie, Net Nanny, o companie de

programe de monitorizare, a lansat o aplicație pentru dispozitivele iOS ale Apple pentru a filtra conținutul pe internet și pentru a bloca vulgaritățile. „Smartphone-urile și tabletele au adăugat noi tehnologii, cu noi provocări (pen-

tru părinți) – capacități depline pentru navigarea pe internet, mesaje nelimitate, acces la sute de mii de aplicații bune, proaste și dăunătoare”, a spus Russ Warner, director executiv al companiei cu sediul la Salt Lake City.

Cartea săptămânii

Cele mai frumoase povestiri din Biblie

„În vremurile de azi, o carte ca aceasta e mai mult decât binevenită. Ritmul în care trăim, configurația fiecărei zile (din care răgazurile, perioadele de «otium» fertil sunt, practic, evacuate) reduc până la o limită îngrijorătoare timpul rezervat altădată lecturii. Cine își mai permite astăzi luxul de a citi, în liniște, Pentateuhul, Cărțile Regilor, Cronicile, Psalmii, Proverbele, Ecleeziastul și marea literatură profetică, de la Osea la Daniel? Or, lucrarea de față oferă un «extract» edificator din fluviul uriaș al literaturii vechi-testamentare, pentru uzul celor prea grăbiți, prea ocupați, prea obosiți, ca să aspire la o cuprindere integrală a textului. Evident, cunoașterea unei părți nu înlocuiește cunoașterea ansamblului, dar poate măcar să dea o idee despre el și să stârneasce oarecare curiozitate. Și, în orice caz, poate readuce în memorie reperele lui cardinale.

Cititorul autohton se poate socoti norocos. Ține în mână un volum alcătuit de două mari profesioniste. Doamnele Francisca Băltăceanu și Monica Broșteanu sunt o garanție de infailibilitate filologică, de competență biblică, de inteligență, eleganță și sensibilitate. Selecția textelor, traducerea lor, notele introductive și ținuta generală a întregului constituie un dar prețios, delectabil și modelator, potrivit pentru toate vârstele.

Luați, citiți și bucurați-vă!”

(Andrei Pleșu)

Traducere din ebraică, aramaică și greacă veche de Monica Broșteanu și Francisca Băltăceanu
Cuvânt însoțitor de Andrei Pleșu
Ilustrații de Mihail Coșulețu

librăriile

HUMANITAS

TV

Cireșarii

Sâmbătă, 4 mai, ora 16.00,
ProTV Internațional

Un echipaj pionieresc pune la cale o periculoasă expediție într-o peșteră în care s-au înmuiat doi răufăcători. Cireșarii se vor descurca cu brio.

Iancu Jianu, zapciul

Sâmbătă, 4 mai, ora 17.00, PRO Cinema
Fiul de boier Iancu slujește cinstită domnia ca zapciu, în vreme ce Tudor așteaptă doar un semn ca să ridice Oltenia. Când haiducul Mereanu fură caravanele cu aur ale lui Caragea, asprul și neîndurătorul Iancu se îngrijește ca nimeni să nu încalce legea. Curând însă înțelege că aceasta e făcută să pună jувățul de gât bietului sărac și simțul datoriei face loc cultului legii.

Dumbrava minunată

Duminică, 5 mai, ora 8:30, Kanal D

Luată din casa bunicilor ei de către mama vitregă, Lizuca (Diana Muscă), o fetiță de 5-6 ani, este lipsită de afecțiune și tânjește de dorul bunicilor și al mamei, care nu mai trăiesc. Singura consolă este prietenia cu câțelul Patrocle. Într-o zi, fetița se hotărăște să plece din locul în care îndura numai umilinte și să se întoarcă la casa bunicilor de lângă dumbravă. Surprinsă de întuneric în pădure, Lizuca adoarme într-o scorbură.

Maria Mirabela

Duminică, 5 mai, ora 10.00, Kanal D

Două fetite sunt antrenate într-o călătorie fantastică în care vor întâlni zâne, licurici, broscuțe, omizi și vor trăi numeroase aventuri. Filmul are secvențe cu desene animate. Maria Mirabela este primul film românesc în care maestrul Gopo reușește să captiveze publicul spectator tânăr și adult, cu efectele sale combinatorice între jocul viu al actorilor și desenul animat. Cu toate că nu a beneficiat de o tehnică sofisticată, el a reușit să creeze o poveste verosimilă, în care oameni și desene animate comunică.

CONCERTE

Alexandru Tomescu
aduce vioara Stradivarius
Elder-Voicu la Oradea

16 mai 2013
Catedrala Sf. Nicolae, Oradea

Oradea e unul din cele 12 orașe românești incluse pe harta Turneului Național Stradivarius 2013, al cunoscutului violonist Alexandru Tomescu, despre care mulți spun că în prezent e cel mai bun violonist român. Pe 16 mai, artistul va concerta în Catedrala Sfântul Nicolae din centrul Oradei, intrarea la eveniment fiind liberă pentru orice orădean.

Astfel, Tomescu aduce la Oradea vioara Stradivarius Elder-Voicu, una din ultimele 13 viori Stradivarius din lume care încă sunt funcționale și considerată una din cele mai bine conservate viori Stradivarius. În 2007, artistul a câștigat dreptul de a cânta la această vioară, realizată în 1702 și folosită patru decenii de maestrul Ion Voicu, în urma unui concurs național.

Turneul din acest an al lui Tomescu, al șaselea la număr, poartă titlul „Bach to Basics”, deoarece artistul va interpreta Integrala Sonatelor și Partitelor de Johann Sebastian Bach, „acompaniat” fiind de un spectacol de lumini special conceput. Turneul este dedicat Fundației Hope and Homes for Children România, care are proiecte de închidere a orfelinatelor de tip vechi, de relocare a copiilor în medii bazate pe ideea de familie și de prevenție a abandonului.

În fiecare turneu național, violonistul își surprinde publicul cu noi proiecte îndrăznețe. În 2011 a combinat una dintre cele mai grele partituri pentru vioară, cele 24 de Capricii de Paganini, cu o serie de 24 de proiecte speciale concepute pentru fiecare Capriciu în parte. În 2012 a ales o nouă partitură dificilă, cele Șase Sonate de Eugène Ysaÿe, pe care le-a combinat cu o poveste de teatru non-verbal susținută de actrii Ana Pepine și Paul Cimpoeiru.

Născut în 1976, Alexandru Tomescu a debutat în 1985, iar de atunci a susținut peste 200 de concerte și recitaluri în 26 de țări. În prezent, Tomescu este singurul artist român din zona clasică care vinde CD-uri și DVD-uri în tiraje de peste 5.000 de exemplare. (Ebihoareanul.ro)

Concert Bosquito în Timișoara

Sâmbătă, 11 mai, ora 22.00
Timișoara, Snake Coffee & Lounge, Bulevardul
Iuliu Maniu nr. 34

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

6 MAI, LUNI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date
meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25:
Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri,
date meteo 17.10: Montaj de muzică populară
17.55: Încheiere

7 MAI, MARȚI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date
meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25:
Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri,
date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30:
„Din 4 colțuri ale lumii” 17.55: Încheiere

8 MAI, MIERCURI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date
meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25:
Sport: Clubul suporterilor 16.30: Reportaje, in-
terviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri
17.50: Interviul zilei (reluare) 17.55: Încheiere

9 MAI, JOI (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date
meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25:
Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri,
date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30:
Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40:
Revista presei 17.50: Interviul zilei (reluare)
17.55: Încheiere

10 MAI, VINERI (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date
meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25:
Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri,
date meteo 17.10: Marieta Gavra: Femei cele-
bre 16.30: Reportaje, interviuri 17.50: Interviul
zilei (reluare) 17.55: Încheiere

11 MAI, SÂMBĂTĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul
bisericii ortodoxe și al adunărilor baptiste
16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Me-
dalion folcloric cu Daniela Băcilă de la Radio
Timișoara 17.55: Încheiere

12 MAI, DUMINICĂ (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea
credinței” — emisiune religioasă 17.00: Sinteza
știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptă-
mânii (spicuiuri din interviurile și reportajele di-
fuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Înche-
iere

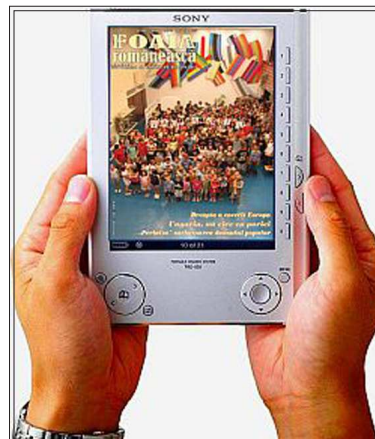
Ecranul nostru

miercuri, 8 mai, m1, ora 6.25
joi, 9 mai, Duna TV, ora 7.00

În programul românesc al postului public de televiziune din Ungaria veți vedea un reportaj despre Concursul de Recitare „Mihai Eminescu”, organizat de Centrul de Documentare și Informare al ARU, la Apatu și o relatare despre conferința festivă, ținută cu ocazia aniversării a 150 de ani de existență a Catedrei de Filologie Română de la Universitatea Eötvös Loránd din Budapesta.

Realizator: Tiberiu Boca

Nu răspundem pentru eventualele
modificări în programele radio și tv!

Abonați-vă la E-Foaia la prețul de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” va cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar.

„E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft
6 luni – 2000 ft
12 luni – 3500 ft

Cum să împarți banii câștigați la Loto

Vine soțul acasă și-și întreabă nevasta:
— Ce ai face dacă ai câștiga la Loto?
— Aș lua jumătate și te-aș părăsi, răspunde soția.
— Perfect, spune soțul. Am câștigat 12 dolari. Ia 6 și dispări!

Românii în statistici

1. Japonezii consumă foarte puține grăsimi și suferă de mai puține atacuri de cord decât românii.
2. Mexicanii consumă multe grăsimi și suferă de mai puține atacuri de cord decât românii.
3. Chinezii beau foarte puțin vin roșu și suferă de mai puține atacuri de cord decât românii.
4. Italienii beau mult vin roșu și suferă de mai puține atacuri de cord decât românii.
5. Nemții beau foarte multă bere, consumă foarte mulți cârnați și suferă de mai puține atacuri de cord decât românii.

Concluzia: Mâncăți și beți tot ce vreți. Se pare că faptul că suntem români e ceea ce ne omoară.

Ceartă între femei

Într-o companie a izbucnit un conflict între femei. Pentru a restabili ordinea a fost chemat șeful, însă și atunci femeile strigau, întrerupându-se reciproc.

— Linște!, a strigat șeful, pierzându-și răbdarea. Să vorbească cea care-i mai în vârstă. În acel moment s-a lăsat tăcerea!

Hristos a Înviat!

În prag de sărbători la familia Oros din Julia

Cea mai mare, mai însemnată, mai sfântă și mai îmbucurătoare sărbătoare de peste an, e sărbătoarea Paștelor sau Învierii Domnului, pentru că în această zi „Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând, și celor din morminte, viață dăruindu-le”, iar pe cei vii răscumpărându-i de sub jugul păcatului și împăcându-l cu Dumnezeu. Paștile le sărbătorim la începutul primăverii, când toată natura învie. Românii așteaptă sărbătoarea aceasta după un post îndelungat, cu mare bucurie. În perioada de pregătire pentru sfintele sărbători am vizitat o familie de români de origine din Micherechi, stabilită la Julia.

Pentru soții *Nicoleta Netea* și *Gavril Oros* sărbătoarea Învierii Domnului Isus Hristos este un prilej de mare bucurie. Pentru ei sărbătorile atunci sunt adevărate, dacă ele sunt petrecute în sânul familiei. S-au pregătit pentru această sărbătoare ținând post în zilele de miercuri și vineri din Postul Mare, pregătindu-se spiritual, mergând la biserică, făcând curățenie prin casă și prin suflet, vopsind ouă roșii.

O familie tânără

„Ciclul primar l-am terminat la școala din Micherechi, iar clasele 6–8 le-am făcut la școala catolică din Julia. Studiile superioare le-am terminat la Facultatea de Administrație Publică din Budapesta, în 2005. În acel an am fost angajat la Oficiul de Cadastru și Carte Funciară din Julia, iar acum sunt șef de secție la același oficiu din Bichișciaba”, ne-a destăinuit Gavril.

Nicoleta și-a terminat școlile la Micherechi și la Liceul „Bălcescu” din Julia, în anul 2004, după care a fost admisă la Institutul Pedagogic din Seghedin. A obținut diploma de profesor de

limba română și italiană în 2009. La ora actuală este în concediu de maternitate și este profesoară la școala generală din Aletea. Cei doi tineri și-au legat destinele în anul 2010.

Dorim să ne creștem fetița în credință

Postul se ține de mai multe ori pe an pentru iertarea păcatelor. Familia Oros a început să postească pentru prima dată în acest an:

– Dorim să ne creștem copila în credință, pentru că o iubim ca pe un înger din cer. În zilele de miercuri și vineri din perioada Postului Mare am postit, nu am mâncat de dulce. Am consumat numai alimente de proveniență vegetală, iar pentru gătitul mâncărilor am folosit ulei. Postul a fost respectat de toți membrii familiei. În timpul postului nu am consumat produse lactate, ouă, carne. Asemă-

nător primei săptămâni, am ținut post sever și în ultima săptămână, în Săptămâna Mare, care a durat de la Florii până la Paști. Îmi amintesc că bunicii noștri țineau post adevărat. În Vinerea Mare, bunica a fiert cartofi, pe care îi mâncam cu ulei. Aceasta a fost mâncarea pentru toată ziua respectivă. Despre postul din Vinerea Mare am auzit de la oameni mai vârstnici, că numai atunci este adevărat, dacă până la asfințitul soarelui nu se bea și se mănâncă nimic. Câțiva dintre cunoscuții și rudele mele nici azi nu mănâncă și nu beau nimic în Vinerea Mare, ne-a spus Gabi.

Hristos a Înviat! Adevărat a-nviat!

– După post, în prima zi de Paști, împreună cu familia vizitam rudele, bunicii, vecinii, iar în a doua zi de Paști, luna, vizitam fetele din clasă cu vestea Învierii lui Hristos. Cutreieram tot satul cu bicicleta de dimineața până seara târziu, începând pe strada Kőztársaság mergeam până la cealaltă margine de sat, pe Dobó. Intram în casă și spuneam urarea „Hristos a Înviat”, la care ne-au răspuns cu „Adevărat a-nviat.” Acest salut este folosit, de obicei, de la sărbătoarea Paștilor până la sărbătoarea Înălțării Domnului. Pentru gestul că am stropit fetele cu parfum, primeam de obicei bani și ouă roșii. Ouăle le adunam și le ducem acasă, dar deseori se

întâmpla că le consumam pe drum. În ultimii ani am primit și ouă de ciocolată, care este un obicei nou. Stropirea fetelor la Paști a însemnat pentru noi o distracție, astfel având ocazia să ne împrietenim și să ne cunoaștem mai bine, ne mai povestește capul familiei.

La granița dintre maturitate și copilărie

Gavril și Nicoleta ne-au mărturisit că au devenit mai credincioși odată cu nașterea fiței lor.

– În anul 2012 s-a născut fița noastră, Nora. Realitatea nu ne-a lăsat să ațipim. Din copilărie am ajuns în așa-numita maturitate. Mai mult decât atât, dorim să o educăm creștinește pe Nora, cultivându-i un suflet sănătos într-un trup sănătos, deviză pe cât de veche pe atât de actuală. Pentru acest lucru este nevoie de mult efort și răbdare. Ca părinți, este foarte important să ne menținem pe linie dreaptă, să o supraveghem cu grijă, cu multă răbdare și nădejde de la Dumnezeu. Singura cale de a crește un copil bun este să devenim mai întâi părinți buni. Pentru aceasta trebuie să-i cinstim pe cei care ne-au dat viața, pe mama și pe tata, ne-a mărturisit Nicoleta.

Paștele, cea mai mare sărbătoare a creștinilor

– Bunicul din partea mamei a fost un om foarte credincios. Mă ducea cu el la slujbe. Îmi amintesc de anii când stăteam în fața Sfântului Altar și spuneam rugăciunea Tatăl nostru și Crezul. Până la vârsta de 10 ani am umblat cu regularitate la biserică, iar apoi am fost preocupat de alte lucruri. Acum locuim la Julia, dar după puțină particip la slujbele de duminică, iar la vecernie mă duc la biserică din Micherechi, pentru că acolo mă simt foarte bine, ador glasul preotului paroh *Ioan Bun*. Împreună cu familia, vom fi prezenți la slujba de Învier, iar la Paști vom participa cu toții la Sfânta Liturghie. Fără prezența la biserică nu se poate înțelege sărbătoarea Paștelui, spune cu convingere Gabi Oros.

A. Cioca

